

Biologie

Planten

Bios = leven

Biologie is de leer van het leven

Dieren

Planten

Ecologie

Mensen

Biologie

Dieren

In de biologie bestuderen we levende wezens = mensen, dieren, planten.
Een levend wezen wordt een **organisme** genoemd

Dieren

Planten

Ecologie

Mensen

Biologie

Ecologie

Organismen vertonen **levensverschijnselen**. Ze ademen bv.
Als het geen levensverschijnselen meer vertoont noemen we het 'dood'.

Dieren

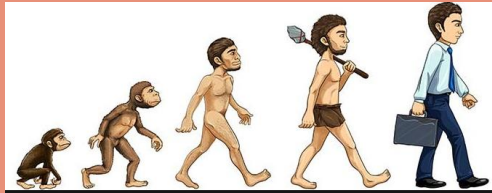
Planten

Ecologie

Mensen

Biologie

Mensen

Er zijn in de natuur ook dingen die nooit geleefd hebben, die noemen we **levenloos**. Bv stenen, lucht, water.
Deze hebben wel invloed op de levende natuur

Dieren

Planten

Ecologie

Mensen

Boom

Bladeren

Een blad bestaat uit een **bladsteel** en **bladschijf**. De bladschijf bestaat uit **nerven** -voor stevigheid en water transport- en **bladmoes** (=alles wat tussen de nerven zit)

Tak

Wortel

Blad

Kruin

Boom

Takken

Een **tak** zorgt voor contact van de bladeren met de stam. Een tak bevat **vaatbundels**, water- en voeding-transport gaat daar door

Tak

Wortel

Blad

Kruin

Boom

Wortel

Naarmate de plant groeit groeien de wortels ook. Het **wortelstelsel** bevat een **hoofdwortel**, **zijwortels** en **bijwortels**.

Tak

Wortel

Blad

Kruin

Boom

Kruin

Het groene deel van de boom heet de boomkruin. Alle bladeren van de kruin samen zorgen voor de **fotosynthese**. Zo heet de productie van **glucose**, de voedingsstof van de boom. Hierbij komt **zuurstof** vrij

Tak

Wortel

Blad

Kruin

Levenscyclus dieren

Kip

Organismen groeien. De verandering in de bouw van een organisme in de groeitijd heet **ontwikkeling**.

Kip

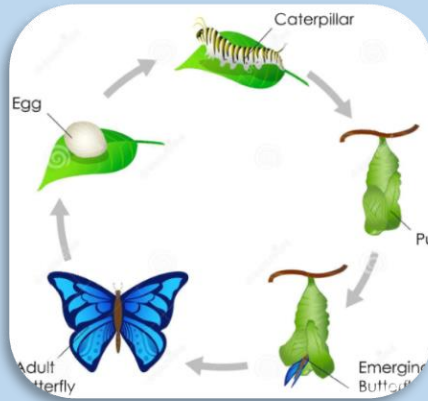
Vlinder

Meikever

Kikker

Levenscyclus dieren

Vlinder

De jongen ondergaan een **metamorfose** voordat ze volwassen worden.
bv eitje via rups naar pop tot vlinder

Kip

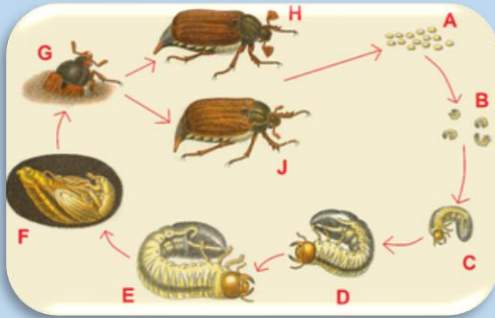
Vlinder

Meikever

Kikker

Levenscyclus dieren

Meikever

Bij sommige diergroepen lijken de jongen helemaal niet op de volwassen dieren
bv. kikkers, torren en vlinders.
De jongen noemen we dan ook anders bv **kikkervisjes, larven en rupsen**.

Kip

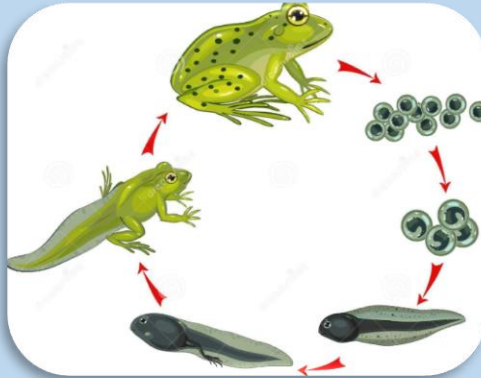
Vlinder

Meikever

Kikker

Levenscyclus dieren

Kikker

De metamorfose heeft niet alleen betrekking op **lichaamsbouw** maar ook op de **levenswijze**. Bv van onder water Of grond naar erboven.

Kip

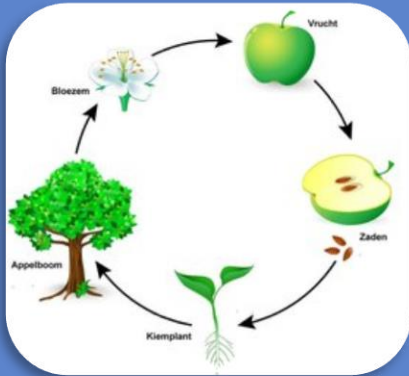
Vlinder

Meikever

Kikker

Levenscyclus plant

Appelboom

Tijdens de **groei** van een **kiemplantje** vinden er veranderingen plaats. De wortel vertakt zich meer

Appelboom

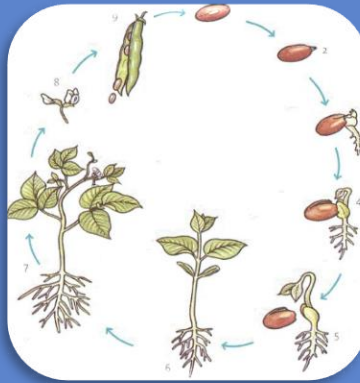
Bruine boon

Tomaat

Paardenbloem

Levenscyclus plant

Bruine boon

Tijdens de groei ontstaan andere **organen**. Aan de stengel worden bv bladeren gevormd

Appelboom

Bruine boon

Tomaat

Paardenbloem

Levenscyclus plant

Tomaat

Alle veranderingen samen noemen we **ontwikkeling**

Appelboom

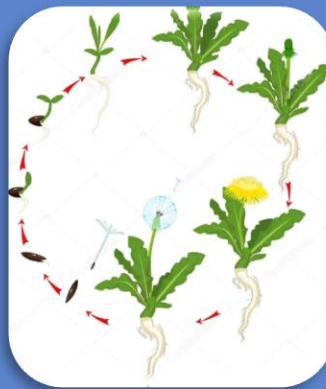
Bruine boon

Tomaat

Paardenbloem

Levenscyclus plant

Paardenbloem

Ook ontstaan tijdens de groei **knoppen** en **bloemen**. De laatste zijn belangrijk voor de voortplanting.

Appelboom

Bruine boon

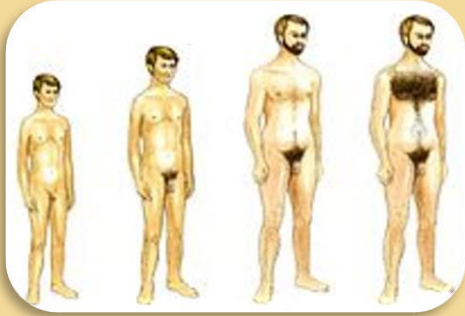
Tomaat

Paardenbloem

Ontwikkeling

Man

Veranderingen bij de ontwikkeling van **jongen** naar man zijn oa: verandering van stem en groei van; lichaamshaar, spiermasse, penis en zaadballen en spiermassa

Man

Baby

Vrouw

Hond

Ontwikkeling

Baby

Organismen groeien. De verandering in de bouw van een organisme in de groeitijd heet **ontwikkeling**. Een mens begint in de baarmoeder met zijn of haar Ontwikkeling.

Man

Baby

Vrouw

Hond

Ontwikkeling

Dier

Ook bij **dieren** vinden groei en ontwikkeling plaats. Een volwassen hond ziet er heel anders uit dan een **puppy**

Man

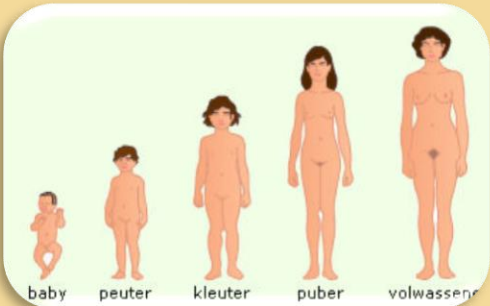
Baby

Vrouw

Hond

Ontwikkeling

Vrouw

Veranderingen bij de ontwikkeling van **meisje** naar vrouw zijn oa: ongesteld worden en groei van; lichaamshaar, borsten en heupen

Man

Baby

Vrouw

Hond

Orgaanstelsels

Ademhalingsstelsel

Organen die **samenwerken** aan één bepaalde taak noem je een **orgaanstelsel**

Om **zuurstof** voor het lichaam beschikbaar te maken zijn **neus, luchtpijp en longen** nodig

Ademhaling-

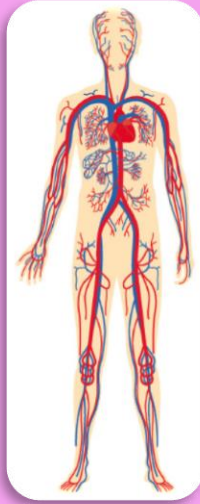
Bloedvat-

Spier-

Vertering-

Orgaanstelsels

Bloedvatstelsel

Om het **bloed** door het lichaam te vervoeren zijn **hart en bloedvaten** nodig

Ademhaling-

Bloedvat-

Spier-

Vertering-

Orgaanstelsels

Spierstelsel

Om het lichaam goed te kunnen **bewegen** heb je een **samenwerking van spieren** nodig

Ademhaling-

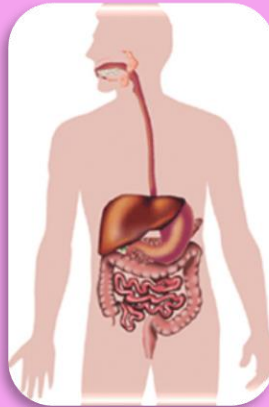
Bloedvat-

Spier-

Vertering-

Orgaanstelsels

Verteringsstelsel

Om **voedingsstoffen** te kunnen verteren heb je **lever, maag en darmen** nodig

Ademhaling-

Bloedvat-

Spier-

Vertering-

Microscopie

Microscop

Met de **microscop** kun je **cellen, weefsel en kleine organismen** bekijken

Microscop

Objectieven

Tubes

Preparaat

Microscopie

Objectieven

De verschillende **objectieven** geven een verschillende vergroting. Ze zitten bevestigd aan de **revolver** die je kunt draaien

Microscop

Objectieven

Tubes

Preparaat

Microscopie

Tubes

De **tubes** is het deel waar je doorheen kijkt. Daarin zit een **oculair**. Deze is verwisselbaar voor andere vergrotingen

Microscop

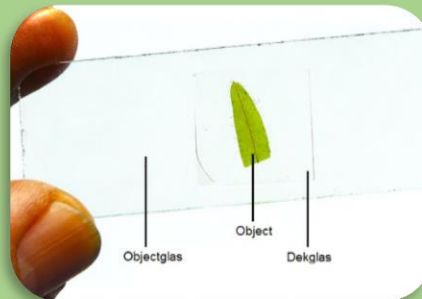
Objectieven

Tubes

Preparaat

Microscopie

Preparaat

Van dat wat je wilt bekijken maak je een **preparaat**. Dit leg je dan op de **microscop-tafel**

Microscop

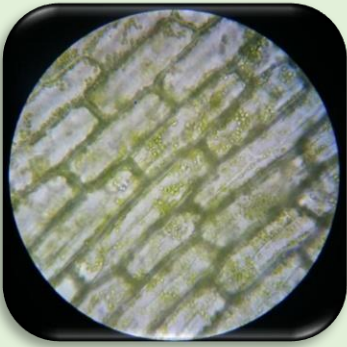
Objectieven

Tubes

Preparaat

Onder de microscoop

Waterpest

In de biologie is de **cel** het **kleinste onderdeel** van een levend wezen (=organisme)

Een preparaat van een blaadje van het waterpest plantje

Wangsv cel

Watervlo

Zenuwcel

Spiercel

Onder de microscoop

Watervlo

Als het organisme zo klein is dat je met het blut oog niet kunt zien, zoals de watervlo, kan het met de **microscoop**

Wangsv cel

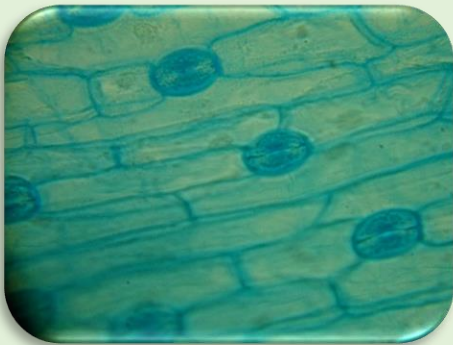
watervlo

Zenuwcel

Spiercel

Onder de microscoop

Tulp

Dit is een **preparaat** van de onderkant van het blad van de tulp hierin zijn de **huidmondjes** zichtbaar

Wangsv cel

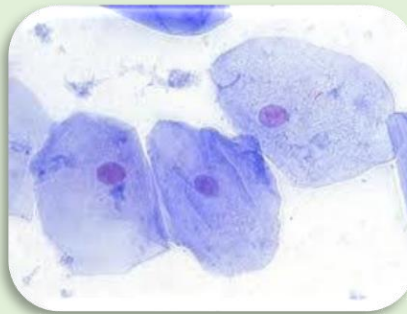
Watervlo

Zenuwcel

Spiercel

Onder de microscoop

Wangslijmvlies

De **cel** bevat alle **genetische informatie** van het organisme.

Je wangslijmvliescel onder de microscoop

Wangsv cel

Watervlo

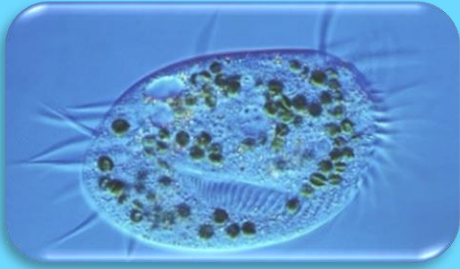
Zenuwcel

Spiercel

Ordering

Eencelligen (oa bacteriën)

Alle **organismen** worden verdeeld in **vier** groepen. Deze groepen noemen we **rijken**.
Cel kenmerken: celwand

Eencelligen

Schimmels

Planten

Dieren

Ordering

Schimmels (en paddenstoelen)

Ieder organisme bestaat uit minstens één cel.
De cel is de bouwsteen van het leven
Cel kenmerken: celwand, celkern

Eencelligen

Schimmels

Planten

Dieren

Ordering

Planten

De cel kenmerken bepalen de in welk rijk het organisme thuishoort

Cel kenmerken: celwand, celkern, bladgroenkorrels

Eencelligen

Schimmels

Planten

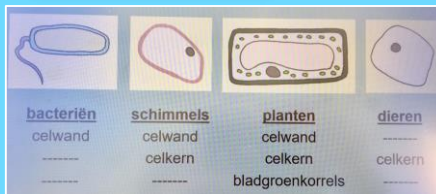
Dieren

Ordering

Dieren

Cel kenmerk: celkern

Eencelligen

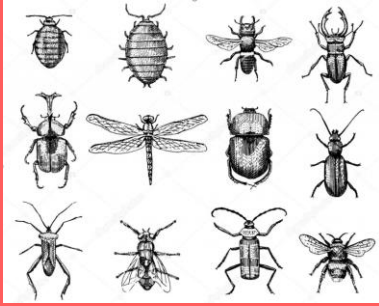
Schimmels

Planten

Dieren

Geleedpotigen

Insecten

Het insecten lijf heeft **3 segmenten**: kop, borststuk en achterlijf. Het borststuk bevat de poten en -indien van toepassing- de vleugels. Ze hebben **6 poten**

Insecten

Kreeftachtigen

Spinachtigen

Veelpotigen

Geleedpotigen

Kreeftachtigen

Het lichaam van de geleedpotigen is opgebouwd uit stukjes: de **segmenten**. De poten zijn opgebouwd uit kleine stukjes: de **leden**

Insecten

Kreeftachtigen

Spinachtigen

Veelpotigen

Geleedpotigen

Spinachtigen

Spinachtigen hebben **8 poten** en hun lijf bestaat uit **2 segmenten**. Kop en borststuk zijn samengegroeid tot het 'kopborststuk'

Insecten

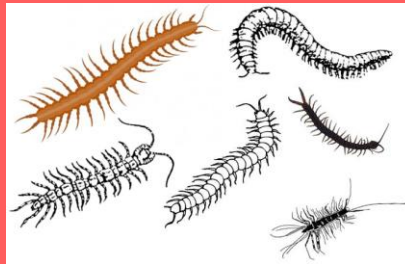
Kreeftachtigen

Spinachtigen

Veelpotigen

Geleedpotigen

Veelpotigen

Geleedpotigen hebben een **uitwendig skelet** dat als een soort pantser om hen heen zit. Ze worden verdeeld in 4 groepen:

Insecten, kreeftachtigen, spinachtigen en veelpotigen.

Insecten

Kreeftachtigen

Spinachtigen

Veelpotigen

Voedselketen

Adelaar

Een **voedselketen** toont de overdracht van voedsel (= voedingsstoffen) van de ene naar de andere soort binnen een **ecosysteem**.

Adelaar

Zeehond

Valk

Mens

Voedselketen

Zeehond

Iedere **voedselketen** beschrijft één bepaalde gevolgde **route** van voedsel in een ecosysteem

Adelaar

Zeehond

Valk

Mens

Voedselketen

Valk

De voedselketen begint met een **producent** (bv. alg) welke gegeten wordt door een 'consument' (=predator) en eindigt met een groot roofdier.

Adelaar

Zeehond

Valk

Mens

Voedselketen

Mens

Een **toppredator** wordt door geen enkel ander dier gegeten. bv de mens is een toppredator.

Adelaar

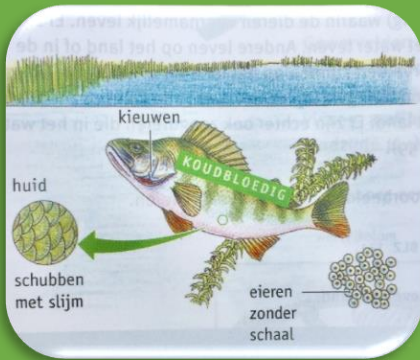
Zeehond

Valk

Mens

Gewervelden

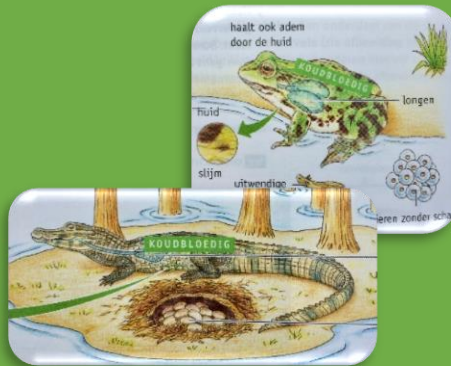
Vissen

Gewervelden zijn alle organismen met een Wervelkolom. Ze zijn 2-zijdig symmetrisch.

Gewervelden

Reptielen & Amfibieën

Beiden leven zowel op land als in het water. Ze zijn koudbloedig.

Vissen

Reptielen & Amfibieën

Vogels

Zoogdieren

Vissen

Reptielen & Amfibieën

Vogels

Zoogdieren

Gewervelden

Vogels

Ze hebben een verenkleed en kunnen vliegen

Gewervelden

Zoogdieren

De jongen komen niet uit eieren maar direct uit de moeder dit heet levendbarend en ze drinken bij de moeder

Vissen

Reptielen & Amfibieën

Vogels

Zoogdieren

Vissen

Reptielen & Amfibieën

Vogels

Zoogdieren